

УДК 799.3

DOI: 10.31733/2078-3566-2022-1-389-392

Олександр КАРПЕНКО[©]

викладач

(Дніпропетровський державний університет
внутрішніх справ, м. Дніпро, Україна)

ПРАКТИЧНА СТРІЛЬБА З ПІСТОЛЕТА «I.P.S.C.». ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРАКТИЧНОЇ СТРІЛЬБИ ЗАКОРДОННИХ КРАЇН З УКРАЇНОЮ

Наведено особливості професійного навчання осіб вперше прийнятих на службу, навчання співробітників навичкам впевненого і безпечного поводження з вогнепальною зброєю в службовій діяльності, а також вдосконалення професійних навичок співробітників поліції. Виділено важливі напрями і розглянуто деякі питання професійно-службової підготовки в частині, що стосується вогневої підготовки співробітників поліції. Звернуто увагу на тісний і нерозривний зв'язок вогневої підготовки з іншими спеціальними дисциплінами системи професійно-службової підготовки поліцейського, такими як фізична і тактична підготовка.

Ключові слова: криміногенна обстановка, поліція, вогнепальна зброя, система підготовки, відповідність вимогам, практичне навчання стрільби, стрілецькі тренування; формування навичок, навчання, правопорядок, працівники поліції.

Постановка проблеми. Підвищення правової грамотності населення, посилення контролю з боку держави за дотриманням законності в діяльності співробітників поліції, зростання ролі громадських організацій, інтернет-блогерів і засобів масової інформації призводять до різкого зростання вимог до співробітника поліції у разі застосування останнім спеціальних засобів, фізичної сили або вогнепальної зброї під час виконання службових обов'язків.

Тож у перспективі державі буде потрібна підготовка не тільки вузьких профільних фахівців, а й таких кадрів, які в недалекому майбутньому зможуть професійно забезпечити виконання широкого кола службових питань. Така тенденція спостерігається вже сьогодні, коли інспектора адміністративної практики патрулюють дорожній трафік, а викладачі ЗВО МВС України забезпечують охорону громадського порядку на вулицях міста. Для того щоб відповідати професійним вимогам, співробітнику просто необхідно удосконалювати свій професійний рівень в усіх напрямках діяльності.

Аналіз публікацій, в яких започатковано вирішення цієї проблеми демонструє нам той факт, що явище практичної стрільби досліджували такі вчені: О. Венгер, Ю. Чолач, О. Кравченко, О. Тимченко, В. Христенко, М. Бондарчук, В. Вакулєнко. Але на сьогодні залишається низка дискусійних та актуальних питань щодо порівняльної характеристики практичної стрільби закордонних країн з Україною, що потребує подальших досліджень.

Мета статті. Вогнева підготовка є самостійною дисципліною і водночас входить в систему професійно-службової та фізичної підготовки співробітників поліції, як складова частина. В освітніх організаціях системи МВС України вона тісно і нерозривно пов'язана з іншими спеціальними дисциплінами.

Основним напрямом розвитку вогневої підготовки є пошук засобів і методів, а також ефективних шляхів вдосконалення вмінь і навичок, спрямованих на узгодження якості професійної підготовки із сучасними вимогами. Тобто не просто навчання навичкам стрільби по мішенях, а насамперед формування навичок і вмінь впевненого і безпечного поводження з вогнепальною зброєю, без яких неможливе якісне виконання службово-бойових завдань у сучасних умовах.

Виклад основного матеріалу. В сучасних умовах оперативно-службова

© О. Карпенко, 2022

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0003-0643-3205>

k_tsp@dpuvs.in.ua

діяльність співробітника поліції часто відбувається в екстремальних ситуаціях, в яких від ефективності і правомірності дій співробітників залежить забезпечення їх особистої безпеки та безпеки громадян, а також успішність вирішення конкретного службового завдання.

Одним із недоліків є низька або взагалі відсутня професійна підготовка, а саме стрілецька кваліфікація осіб, які організують і проводять в підрозділі стрільби, що не дозволяє звернути увагу на помилки, що виникають, і запропонувати шляхи їх усунення.

Насамперед перепідготовку, навчальні збори, курси підвищення кваліфікації необхідно проводити зі співробітниками, які на місцях займаються професійно-службовою та фізичною підготовкою з підлеглим особовим складом. Нерідко в підрозділах заняття проводять співробітники, які до призначення на цю посаду займалися роботою, не пов'язаною з вогневою підготовкою. Цілком ймовірно, що самі вони непогано стріляють і розбираються в штатному озброєнні, але абсолютно не мають поняття про систему і методику викладання дисципліни. Здавалося б, навчити людину стріляти не так вже й складно, проте фахівців, здатних якісно провести навчання, не так багато, як того вимагає обстановка, що склалася.

Одним з основних елементів підготовки висококваліфікованого стрілка є тренування вхолосту, коли особа, що навчається, відпрацьовує прийоми і правила стрільби з вогнепальної зброї без використання патронів.

Для кращого засвоєння навчального матеріалу на цьому етапі використовуються різні форми тренування без патронів:

- заняття з відпрацювання прийомів і правил стрільби;
- відпрацювання нормативів [1].

Далі виконуються найпростіші вправи курсу стрільб, які не передбачають обмеження в часі. Для початку з однієї руки, оскільки утримання пістолета однією рукою є базою для подальшого переходу на роботу з двох рук, а також з різних положень. Робота над помилками набагато ефективніша під час стрільби з однієї руки. За статистикою, здебільшого співробітники, застосовуючи зброю під час несення служби, утримували пістолет в одній руці, оскільки інша рука в цей момент була зайнята якимось предметом або утриманням супротивника.

Після успішного освоєння стрільби з однієї руки необхідний перехід на роботу двома руками. Нерідко під час стрільби з двох рук стрілець позбавляється помилок, які допуслав раніше. Це можна пояснити тим, що, розподіляючи зусилля по утриманню пістолета між двома руками, стрілець може «вимкнути» ті групи м'язів, які здійснюють неконтрольовані скорочення, що призводять до помилок.

Це може бути «напівавтомат» з трубчастим підствольним магазином (клас *standart*), «помпа» (клас *standart-manual*) або ж «напівавтомат» з коробчатим магазином (клас *open*) [2].

По-перше, універсальність. Рушниці ж не є однозначно спортивним. Відмінність лише в більш зручних прицільних пристосуваннях, та в магазині збільшеної місткості (до речі, орендованому). «Помпи» і «напівавтомати» можуть застосовуватися і в інших видах активного відпочинку – на полюванні, для розважальної стендової стрільби по тарілочках. Так само не варто забувати і про громадянську самооборону, в якій рушниця 12-го калібру є одним з найбільш доступних і ефективних засобів. Головне – цей тип зброї повністю легальний.

По-друге, навички одержувані стрільцем на тренуваннях і на змаганнях з практичної стрільби, будуть максимально корисні – безпечне поводження зі зброєю, висока швидкість зарядки зброї, велика швидкість і точність під час стрільби, вироблення майже інтуїтивних навичок [3].

Нижче наведені основні принципи проектування вправ, які встановлюють критерії, обов'язки і обмеження для працівників, що виконують вправи з практичної стрільби.

Безпека. Змагання з практичної стрільби повинні бути розроблені, конструйовані, побудовані і проведені згідно з усіма правилами безпеки. Якісний рівень змагань з практичної стрільби визначається якістю стрілецьких завдань, поданих у вправах. Вправи повинні бути розроблені так, щоб передусім перевірити стрілецьку майстерність учасників, а не їх фізичні здібності [4].

Баланс. Точність, потужність і швидкість є рівноцінними елементами практичної стрільби і виражені латинськими словами «*Diligentia, Vis, Celeritas*» (PVC). Збалансованість вправ залежить головно від різноманітності стрілецьких завдань. Однак

проекування вправ і організація стрільб повинна здійснюватися таким чином, щоб рівною мірою містити в собі всі три елементи. Стрілецькі завдання повинні бути різноманітними. Не обов'язково створювати абсолютно нові вправи для кожного пострілу, але окремі вправи не повинні повторюватися, щоб не стати критерієм стрілецької майстерності в практичній стрільбі.

Вільний стиль. Змагання з практичної стрільби – це вільний стиль. Учасникам дозволено вирішувати поставлені стрілецькі завдання на власний розсуд, в матчах по пістолету і рушниці «вражати мішені в міру видимості» [5].

Розташування мішеней. Якщо вправа містить у собі мішені, покладені не тільки за основним напрямком вправи (в напрямку заднього кулезахисного вала), але і з боків стрілецького майданчика, необхідно заборонити або обмежити доступ людей в прилеглі до цих мішеней зони. Стрільцю дозволено виконувати стрілецькі завдання будь-яким зручним способом, тому розташування мішеней не повинно змушувати його діяти в такий спосіб, за якого можуть бути порушені правила безпеки. Мішені повинні бути розставлені так, щоб, виконуючи постріли по них, стрілець не міг «розбити» кути безпеки.

Відповідальність. За проведення змагань несуть організатори, судді.

Поверхня стрільбища. Повинна бути підготовлена і вирівняна до початку змагань і бути в належному вигляді під час змагань для забезпечення безпеки стрільців і офіційних осіб, суддям необхідно стежити за змінами поверхні на вправі під впливом природних умов або дій стрільців. Офіційні особи можуть присипати пошкоджені поверхні гравієм, піском або іншим матеріалом в будь-який час.

Перешкоди. Природні або спеціально побудовані перешкоди на вправах повинні в розумних межах враховувати різницю зростання і фізичного стану стрільців, а також забезпечувати безпеку стрільців, офіційних осіб матчу і глядачів.

Загальна лінія вогню. Вправи, в яких потрібна одночасна стрілянина декількох стрільців з однієї лінії вогню (наприклад, дуельна стрільба), повинні забезпечувати мінімальну дистанцію 3 метри між стрільцями з урахуванням безпечного розташування і можливого рикошету. [6]

Розміщення мішеней. Картонні мішені необхідно розміщувати так, щоб унеможливити їх постріл і поразку декількох мішеней одним пострілом.

Висновки. На цей час різко зросла ціна ухвалених рішень співробітників поліції, коли помилки можуть призвести до надзвичайно небезпечних ситуацій, до жертв серед людей, а також до непоправної втрати довіри суспільства.

На сьогодні реформи, що відбуваються в поліції, стосуються фінансового забезпечення і підбору кадрів. Ставка робиться саме на професіоналізм співробітників поліції. Такі зміни мають поняття «оптимізація кадрів», тобто можливість внаслідок підвищення професіоналізму співробітника забезпечити виконання більшого обсягу завдань, поставлених перед співробітниками.

Практична стрільба – I.P.S.C. – динамічний і дуже яскравий вид спорту, що інтенсивно розвивається в нашій країні протягом останніх років. Основна перевага цього виду спорту полягає в простоті. Для того щоб стати стрільцем українського дивізіону МКПС (Міжнародної конфедерації практичної стрільби) потрібно лише бажання і наявність одного з типів зброї, дозволених до застосування на змаганнях з цього виду спорту. Найдоступнішою зброєю на сьогодні є звичайна гладкоствольна рушниця 12 калібру.

Список використаних джерел

1. Підготовка поліцейських в умовах реформування системи МВС України : зб. матеріалів. Харків : ХНУВС, 2017. 376 с.
2. Бутов С. Є., Решко С. М., Ємчук О. І. Теоретичні та практичні аспекти тактичної підготовки працівників поліції до застосування заходів фізичного впливу та вогнепальної зброї в екстремальних ситуаціях під час виконання службових обов'язків. *Юридична психологія та педагогіка*. 2013. № 2. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/urpp_2013_2_12.
3. Військова психологія і педагогіка : підручник / ред. Л. А. Снігур. Луцьк : Твердиня, 2010. 576 с.
4. Про затвердження Курсу стрільб для поліцейських та Норм витрат боєприпасів, пострілів, вибухових пакетів і гранат поліцейськими під час проведення практичних стрільб : наказ МВС України від 26.04.2019 № 334. URL : <http://tranzit.ltd.ua/nakaz/files/>.
5. Семенюк В. І., Лавров О. Ю., Гришин М. В. та ін. Комплексний підхід до навчання вогневої підготовки з використанням інноваційних технологій. *Системи озброєння і військова техніка*. 2015. № 1. С. 186–190.

6. Инструкция по организации и проведению соревнований по практической стрельбе «I.P.S.C». URL: www.shooting-ua.com/dop_arhiv/dop_2/books/Instruc_match.pdf).

Надійшла до редакції 04.01.2022

References

1. Pidhotovka politseiskykh v umovakh reformuvannya systemy MVS Ukrainy [Training of police officers in the conditions of reforming the system of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine] : zb. materialiv. Kharkiv : KhNUVS, 2017. 376 p. [in Ukr.].
2. Butov, S. Ye., Reshko, S. M., Yemchuk, O. I. (2013) Teoretychni ta praktychni aspekty taktychnoi pidhotovky pratsivnykiv politsii do zastosuvannya zakhodiv fizychnoho vplyvu ta vohnepalnoi zbroi v ekstremalnykh sytuatsiakh pid chas vykonannya sluzhbovykh oboviazkiv [Theoretical and practical aspects of tactical training of police officers to use physical measures and firearms in extreme situations in the performance of official duties]. *Yurydychna psykholohiia ta pedahohika*. № 2. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/urpp_2013_2_12. [in Ukr.].
3. Viiskova psykholohiia i pedahohika [Military psychology and pedagogy] : pidruch. / red. L. A. Snihur. Lutsk : Tverdynia, 2010. 576 p. [in Ukr.].
4. Pro zatverdzhennia Kursu strilb dlia politseiskykh ta Norm vytrat boieprypasiv, postriliv, vybukhovykh paketiv i hranat politseiskymy pid chas provedennia praktychnykh strilb [About the statement of the Course of shootings for police officers and Norms of expenses of ammunition, shots, explosive packages and grenades by police officers during carrying out practical shootings] : nakaz MVS Ukrainy vid 26.04.2019 № 334. URL : <http://tranzit.ltd.ua/nakaz/files/>. [in Ukr.].
5. Semeniuk, V. I., Lavrov, O. Yu., Hryshyn M. V. et al. (2015) Kompleksnyi pidkhid do navchannia vohnevii pidhotovtsi z vykorystanniam innovatsiinykh tekhnolohii [An integrated approach to fire training with the use of innovative technologies]. *Systemy ozbroiennia i viiskova tekhnika*. № 1, pp. 186–190. [in Ukr.].
6. Instruksyya po organizatsii i provedeniyu sorevnovaniy po prakticheskoy strelbe «I.P.S.C» [Instruction on organization and holding practical shooting]. URL : www.shooting-ua.com/dop_arhiv/dop_2/books/Instruc_match.pdf. [in Rus.]

ABSTRACT

Oleksandr Karpenko. Practical pistol shooting «I.P.S.C». Comparative characteristics of practical shooting of foreign countries with Ukraine. The article presents the features of professional training of first-time recruits, training of employees in the skills of safe and safe handling of firearms in the service, as well as improving the professional skills of current police officers.

The author highlights important areas and considers some issues of professional training in terms of fire training of police officers. Attention is drawn to the close and inseparable link between fire training and other special disciplines of the police training system, such as physical and tactical training.

One of the issues under consideration is the training and retraining of persons who organize and conduct shootings in units. Training of these persons in the methods of high-quality and effective practical training with the assigned personnel. Great importance in this article is given to the psychological training of students, which is designed to form the necessary professionally important qualities to increase staff readiness for action in extreme, stressful situations and the ability to perform tasks related to the use of firearms.

The author's dissected-constructive method of training cadets and students to shoot from a service weapon, as well as the method of quick removal of a pistol from a holster and training in shooting technique for a limited time. Ways and methods of training cadets and students, as well as improving the shooting training of law enforcement officers on the ground. The author points out the need to create a system of training in the professional possession of firearms, fully meets the requirements of the practical activities of police officers at the present stage, and expresses his own views on this issue.

Keywords: *criminogenic situation, police, firearm, training system, compliance with requirements, practical shooting training, shooting training, formation of skills, teaching, law and order, police officers.*